

W wojnach, które świat toczył w XX wieku, zginęło ponad dwieście milionów ludzi, głównie zresztą cywili. Wiek XXI nie zapowiada się pod tym względem lepiej – nadal na zbrojenia wydajemy niemal dwudziestokrotnie więcej niż na pomoc dla najuboższych i na edukację. Dlaczego tak się dzieje? To chyba jedno z najważniejszych pytań, na jakie musimy udzielić odpowiedzi.

Książka profesora Livingstone'a Smitha jest szczególną i oryginalną próbą odpowiedzi na to pytanie. Autor nie jest historykiem wojskowości, nawet nie służył nigdy w wojsku ani nie był na wojnie. Od lat zajmuje się natomiast filozofią, psychologią, kognitywistyką i ewolucjonizmem i znajomość tych właśnie obszarów ludzkiej wiedzy pozwala mu sformułować rozwiązanie zagadki pochodzenia wojny odmienne od tych, jakie proponowano dotychczas. Jak twierdzi – i przekonująco dowodzi Smith – korzeni wojny trzeba szukać w naturze ludzkiej.

Najbardziej niebezpieczne ze zwierząt to podróż przez historię naszego gatunku – również tę najodleglejszą, mierzoną czasem ewolucyjnym – i przez historię toczonych przez nas wojen. Jak się przekonujemy, to, czy posługiwaliśmy się w nich łukiem i toporem, czy bezzałogowymi samolotami, nie jest najważniejsze. Ważniejsze jest, co mamy w głowach. Właśnie studia nad unikatowością ludzkiego umysłu (i ewolucyjnego dziedzictwa) pozwalają Smithowi wskazać, gdzie szukać źródeł horroru, który towarzyszy ludzkiej rasie od samego jej zarania i który sprawia, że sami jesteśmy swoim najgorszym wrogiem.

Ważna i potrzebna lektura, acz nie dla tych, którzy szukają łatwego optymizmu.

Przygnebiające chwilami studium natury ludzkiej. Smith nie karmi swoich czytelników złudzeniami. „Publishers Weekly”

Erudycyjne, informacyjne, świetnie uargumentowane. „Metapsychology”

Pisarstwo naukowe najwyższej próby. „Choice”

Imponująca argumentacja. „New Scientist”

To wybitna książka. Autor gromadzi świadectwa z obszaru nauk ścisłych, historii, literatury, filozofii i współczesnej polityki i łączy je w przekonujący i spójny wywód ukazujący związek natury ludzkiej z wojną.

Robert L. Holmes, profesor filozofii University of Rochester, autor *On War and Morality*

Jeśli ktoś ma dość odwagi, by zanurzyć się w okropieństwach wojny, i dość intelektualnego zacięcia, by spróbować ten horror zrozumieć, to jest książka dla niego.

David P. Barash, profesor psychologii University of Washington, autor *The Caveman and the Bomb*

Smith przedstawił przekonującą odpowiedź na pytanie “Dlaczego wojna?”. To kontrowersyjna odpowiedź i może nam się nie spodobać, ale nie sposób jej odrzucić. Swojego największego wroga możemy zobaczyć w lustrze i dopóki nie zaakceptujemy tej trudnej prawdy, ludzie dalej będą walczyć i będą się zabijać.

Michael Shermer, wydawca magazynu „Skeptic”, autor *The Science of Good and Evil: Why People Cheat, Gossip, Care, Share, Rynkowego umysłu i Follow the Golden Rule*.

David Smith pokazuje, dlaczego tak trudne są marzenia o powszechnym pokoju. Ale tę trudną prawdę trzeba poznać.

Anouar Majid, autor *Freedom and Orthodoxy: Islam and Difference in the Post-Andalusian Age* oraz *Unveiling Traditions: Postcolonial Islam in a Polycentric World*

To ważna książka dla wszystkich, którzy chcą wiedzieć coś o naturze ludzkiej.

Barbara S. Held, Barry N. Wish Professor of Psychology and Social Studies, Bowdoin College, autorka *Psychology's Interpretive Turn: The Search for Truth* oraz *Agency in Theoretical and Philosophical Psychology*

CiS, Warszawa – Stare Groszki 2011, przekład Anna E. Eichler, stron 344, ISBN 978-83-61710-04-2, cena 39,90